

מקור המאמר בזהר פרשת מקץ דף רא ע"ב
שכר המוחל לחברו שגמלו רע

רְבִי אָבָא הָוֵה יְתִיב אֶתְרַעָא דְאַפְכָּא דְלוּד, חָמָא
חַד בַּר נָשׁ דְהָוָה אֲתִי, וְיְתִיב בְּחַד קוּלְטָא
דְתַלָּא דְאַרְעָא, וְהָוָה לָאִי מְאַרְחָא, וְיְתִיב וְנָאִים תַּמָּן.
אֲדַהְכִי חָמִי חַד חוּיָא, דְהָוָה אֲתִי לְגַבִּיָּה, נֶפֶק
קוּסְטָפָא דְגוֹרְדָנָא, וְקָטִיל לִיָּה לְחוּיָא. כִּד אֲתַעַר
הֵהוּא בַר נָשׁ, חָמָא הֵהוּא חוּיָא לְקַבְלִיָּה, דְהָוָה מִית.
אֲזִדְקַף הֵהוּא בַר נָשׁ, וְנֶפֶל הֵהוּא קוּלְטָא לְעוּמְקָא
דְתַחוּתוּי וְאַשְׁתַּיִב.

אַתָּא רְבִי אָבָא לְגַבִּיָּה, אָמַר לִיָּה, אֵימָא לִי מָאן
עוּבְרָדָּה. דְהָא קְדָשָׁא בְרוּךְ הוּא רְחִישׁ לָךְ
אֵלִין תִּרְיִן גַּפִּין, לָאוּ אֵינּוֹן לְמַגְנָא. אָמַר לִיָּה הֵהוּא
בַר נָשׁ, כָּל יוּמָאֵי לָא אֲשָׁלִים לִי בַר נָשׁ בִּישָׁא
בְּעַלְמָא, דְלָא אֲתַפְּיִסְנָא בְהִדְיָה, וּמְחִילְנָא לִיָּה. וְתוּ,
אִי לָא יְכִילְנָא לְאַתְפְּיִסָּא בְהִדְיָה, לָא סְלִיקְנָא
לְעַרְסִי, עַד דְמְחִילְנָא לִיָּה, וְלִכְל אֵינּוֹן דְמַצְעֵרוּ לִי,
וְלָא חִישָׁנָא כָּל יוּמָא לְהֵהוּא בִישָׁא דְאֲשָׁלִים לִי.
וְלָאוּ דִי לִי דָא, אֵלָּא דְמַתְהוּא יוּמָא וְלַהֲלָאָה,
אֲשֶׁתִּדְלָנָא לְמַעַבְד עִמָּהוֹן טָבָא.

וְלָא חֲשַׁשְׁתִּי כָּל הַיּוֹם לְאוּתוּ הָרַע שְׁשַׁלְּמִים לִי, וְלָא דִי לִי זֶה, אֵלָּא שְׂמַאוּתוּ הַיּוֹם וְהַלָּאָה
הַשְׁתַּדְלַתִּי לְעֲשׂוֹת עִמָּהֶם טוֹב.

רְבִי אָבָא הָיָה יוֹשֵׁב עַל
שַׁעַר הַכְּנִיסָה שֶׁל לוֹד. רָאָה
אִישׁ אֶחָד שֶׁהָיָה בָּא, וַיֵּשֶׁב
עַל בְּלִיטָה בְּצַד הָהָר, וְהָיָה
עָיֵף מִן הַדֶּרֶךְ, וַיֵּשֶׁב וַיִּשֹׁן
שָׁם. בֵּינַתַּיִם רָאָה נֹחַשׁ אֶחָד
שֶׁהָיָה בָּא אֵלָיו. יָצָא
קוּסְטָפָא דְגוֹרְדָנָא (מִיז שְׂרִיז)
וְהָרַג אֶת הַנֹּחַשׁ.
כְּשֶׁהִתְעוֹרַר אוֹתוֹ הָאִישׁ,
רָאָה אֶת אוֹתוֹ הַנֹּחַשׁ כְּנֹגְדוֹ
שֶׁהָיָה מֵת. הִזְדַּקַּף אוֹתוֹ
הָאִישׁ, וְנֶפֶלָה אוֹתָהּ הַבְּלִיטָה
לְעַמֻּק שֶׁתַּחְתֶּיהָ וְנִצּוֹל.

בָּא אֵלָיו רְבִי אָבָא, אָמַר לוֹ,
אָמַר לִי מַה מַּעֲשִׂיךָ, שְׁהָרִי
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִרְחִישׁ לָךְ
שְׁנֵי הַנְּסִים הַלְלוּ שְׂאִינָם
לְחַנָּם? אָמַר לוֹ אוֹתוֹ הָאִישׁ,
כָּל יְמֵי לֹא שָׁלַם לִי אִישׁ רַע
בְּעוֹלָם שְׁלֹא הִתְפַּיִסְתִּי עִמּוֹ
וּמְחַלְתִּי לוֹ. וְעוֹד, אִם לֹא
יְכַלְתִּי לְהִתְפַּיִס עִמּוֹ, לֹא
עָלִיתִי עַל מִטְתִּי עַד שֶׁמְחַלְתִּי
לוֹ וְלִכְל אוֹתָם שְׂצַעְרוּ אוֹתִי,
וְלָא חֲשַׁשְׁתִּי כָּל הַיּוֹם לְאוּתוּ
הָרַע שְׁשַׁלְּמִים לִי, וְלָא דִי לִי זֶה, אֵלָּא שְׂמַאוּתוּ הַיּוֹם וְהַלָּאָה
הַשְׁתַּדְלַתִּי לְעֲשׂוֹת עִמָּהֶם טוֹב.

בְּכָה רַבִּי אָבָא וְאָמַר, מֵעֲשָׂיו
שֶׁל זֶה הֵם יוֹתֵר מִיּוֹסֵף,
שִׁיּוֹסֵף הָיוּ אָחִיו וְדָאֵי, וְהָיָה
לוֹ לְרַחֵם עֲלֵיהֶם, אָבֵל מָה
שָׁזָה עָשָׂה - יוֹתֵר מִיּוֹסֵף,
נָאָה הוּא שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
יִרְחִישׁ לוֹ נֶס עַל נֶס.

פְּתַח וְאָמַר, (שם י) הוֹלֵךְ בַּתָּם
יֵלֵךְ בְּטַח וּמַעֲקֵשׁ דְּרָכָיו
יִנְדַע. הוֹלֵךְ בַּתָּם יֵלֵךְ בְּטַח -
זֶה הָאָדָם הַהוּא שֶׁהוֹלֵךְ
בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה, יֵלֵךְ בְּטַח -
שֶׁלֹּא יְכוּלִים נִזְקֵי הָעוֹלָם
לְהַרְעֵ לוֹ. וּמַעֲקֵשׁ דְּרָכָיו
יִנְדַע - מִי יִנְדַע? זֶה הוּא מִי
שֶׁסּוֹטָה מְדַרְךְ הָאֵמֶת וְרוֹצֵה
לְגַבּוֹת מַחְבְּרוֹ, יִנְדַע. מָה זֶה
יִנְדַע? הוּא יִכַר בְּעֵינָי כָּל
בְּעַלֵי הַדִּין שֶׁלֹּא יֵאבֵד מֵהֶם
הַדְּמוּת שֶׁל אוֹתוֹ הָאָדָם, כְּדֵי
לְהַבִּיא אוֹתוֹ לְמָקוֹם שִׁיִּנְקְמוּ
מִמֶּנּוּ, וּמִשׁוּם כֶּף יִנְדַע.

וּבֵא וּרְאָה, אוֹתוֹ שֶׁהוֹלֵךְ
בְּדַרְךְ אֵמֶת, הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְכַסֶּה עָלָיו כְּדֵי שֶׁלֹּא
יִנְדַע וְלֹא יִכַר לְבַעֲלֵי הַדִּין,
אָבֵל מֵעַקֵּשׁ דְּרָכָיו יִנְדַע וְיִכַר
לְבַטַּח עַל הָעוֹלָם, שֶׁהֵם אֵינָם

בְּכָה רַבִּי אָבָא וְאָמַר, יִתִּיר עוֹבְדוֹי דְּדִין מִיּוֹסֵף,
דִּיּוֹסֵף הוּוּ אָחוּי וְדָאֵי, וְהָוָה לִיָּה לְרַחֲמָא
עֲלוּי. אָבֵל מָה דְעֵבִיד דָּא, יִתִּיר הוּא מִיּוֹסֵף. יֵאוֹת
הוּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִרְחִישׁ לִיָּה נִיפָא עַל נִיפָא.

פְּתַח וְאָמַר, (משלי י) הוֹלֵךְ בַּתָּם יֵלֵךְ בְּטַח וּמַעֲקֵשׁ
דְּרָכָיו יִנְדַע. הוֹלֵךְ בַּתָּם יֵלֵךְ בְּטַח, דָּא הַהוּא
בַּר נֶשׁ, דְּאָזִיל בְּאַרְחִין דְּאוּרִייתָא. יֵלֵךְ בְּטַח, דְּלֹא
יְכִילוּ נִזְקֵי דְעֵלְמָא לְאַכְאָשָׁא לִיָּה. וּמַעֲקֵשׁ דְּרָכָיו
יִנְדַע, מָאן יִנְדַע. דָּא הוּא מָאן דְּאֶסְטִי מְאַרְחָא
דְּקִשׁוּט, וּבְעֵי גַבֵי דְחַבְרִיָּה. יִנְדַע, מַהוּ יִנְדַע,
יִשְׁתַּמּוּדַע אִיהוּ בְּעֵינֵיהוֹן דְּכָל מְאִירֵי דְדִינָא, דְּלֹא
יִתְאַבִּיד מִנֵּיהוּ דִּיּוֹקְנָא דְהַהוּא בַּר נֶשׁ. בְּגִין
לְאִייתָאָה לִיָּה לְאַתְרָא דִּינְקָמוֹן מִנֵּיהּ, וּבְגִין כֶּף יִנְדַע.

וְתָא חַזִּי, הַהוּא דְאָזִיל בְּאַרְחֵ קִשׁוּט, קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא חֲפֵי עֲלֵיהּ, בְּגִין דְּלֹא אֶתִידַע, וְלֹא
אֶשְׁתַּמּוּדַע, לְגַבֵי מְאִירֵיהוֹן דְדִינָא. אָבֵל מֵעַקֵּשׁ דְּרָכָיו
יִנְדַע, וְיִשְׁתַּמּוּדַע לְגַבֵייהוּ. זַכַּאִין אֵינּוֹן בְּנֵי נֶשָׁא דְאָזִילֵי
בְּאַרְחֵ קִשׁוּט, וְאָזִילֵי לְרוּחְצֵן עַל עֵלְמָא. דְּלֹא דְחִלֵי
אֵינּוֹן בְּעֵלְמָא דִּין, וְלֹא בְּעֵלְמָא דְאֶתִי:

לָהֶם. אֲשֶׁרֵי אוֹתָם בְּנֵי הָאָדָם שֶׁהוֹלְכִים בְּדַרְךְ אֵמֶת וְהוֹלְכִים
פּוֹחְדִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא.